

УДК

ОСНОВНІ ЧИННИКИ ПРОЕКТУВАННЯ ТЕКТОНІЧНИХ ФОРМ ОДЯГУ

КОЛОСНІЧЕНКО Марина¹, ПАШКЕВИЧ Калина²,
ПЕТРОВСЬКА Марія³

^{1,2} Київський національний університет технологій і дизайну, Україна
³ Текстильний університет, Білорусь
kalina.pashkevich@gmail.com

Надано результати дослідження тектонічного підходу до проектування одягу. Метою стало визначення принципів проектування тектонічних об'ємно-просторових форм швейних виробів. В ході дослідження тектонічного підходу до формоутворення одягу визначено перелік чинників, які обумовлюють тектоніку одягу. На основі аналізу об'ємно-просторового вирішення промислових виробів розроблена класифікація тектонічних форм одягу. Охарактеризовано сутність і послідовність робіт при проектуванні тектонічної форми виробу і визначені основні характеристики матеріалів, які впливають на тектоніку одягу.

***Ключові слова:** дизайн, властивості матеріалів, формоутворення одягу, технічна естетика, тектоніка одягу.*

ВСТУП

Тектонічний підхід до проектування одягу дає можливість проектувати вироби певного естетичного рівня, підвищує їх якість і максимально задовольняє вимоги споживача. Рівень якості швейних виробів досягається завдяки урахуванню тектонічних особливостей матеріалів, а також використанню принципів тектоніки при їх проектуванні, що дозволяє раціонально здійснювати проектну діяльність і створювати гармонійні рішення в одязі.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Актуальною проблемою є визначення чинників, вибір яких забезпечує максимальну художню виразність швейних виробів за рахунок єдності конструкції і матеріалів. Використання основних принципів тектоніки на всіх стадіях дизайн-проектування одягу дозволить створювати вироби не лише естетично досконалими та гармонійними, а й такими, що відповідатимуть ергономічним і експлуатаційним вимогам, економічно вигідними для виробництва і привабливими з точки зору споживача, в результаті менших витрат на технологічну і конструкторську підготовку виробництва.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Принципи тектонічного формоутворення широко використовуються при проектуванні архітектурного середовища, машин і механізмів, а також виробів, які безпосередньо використовуються в побуті (меблі, посуду тощо), включаючи одяг. Проблеми тектонічного формоутворення творів архітектури і промислових виробів присвячені праці різних дослідників, але, що стосується одягу, та більшість робіт [1 - 3] розглядають художнє конструювання і формоутворення лише на композиційному рівні в рамках художньо-графічного пошуку оригінальних форм одягу. При цьому конструктивне перетворення на структурному рівні костюма, як правило, не враховує композиційно-тектонічний аспект.

Тектоніка виробу містить єдність форми, змісту, конструкції і матеріалу виробу. Форма виробу і його конструкція неподільні - конструкція є носієм естетичної інформації, закладеної в виріб, форма повинна відображати призначення виробу, відповідати конструктивній схемі, яка визначає структуру виробу, відповідати матеріалами, з яких виготовлено виріб [1]. У даній роботі формоутворення проектних костюмних форм розглядається на різних рівнях і тільки досягнення гармонійного співвідношення компонентів «функція – структура – матеріал – конструкція – форма» дає можливість кваліфікувати форму як тектонічну.

В результаті аналізу чинників, які необхідно враховувати при промисловому проектуванні одягу, розроблений підхід до тектонічного формоутворення одягу, який містить поєднання наступних основних закономірностей: досконалість конструктивного вирішення форми виробу в цілому і її частин між собою; досконалість технологічного вирішення форми виробу; відповідність конструктивно-технологічної структури форми виробу особливостями структури матеріалів; взаємозв'язок форми виробу і його функціонального призначення; естетична досконалість спроектованого виробу.

Тектоніка – це художнє вираження властивостей матеріалів і конструктивно-технологічної основи виробу в його зовнішній формі [2]. Основним завданням тектоніки як науки є вивчення структури системи створення заданої форми, проявом і дослідженням закономірностей її цілісності і гармонійності за допомогою теоретичного аналізу і практичних прийомів. Залежно від структури матеріалів і конструкції тектонічних виробів, розрізняють кілька основних видів тектонічних систем: монолітну, сітчасту, каркасну і оболонкову.

В цілому, поняття тектонічна система містить в собі закономірності зв'язку між окремими елементами і загальною структурою виробу, які тісно взаємозв'язані між собою. Різнопланові вимоги до функціонування виробів також обумовлюють характер систем їх тектонічної будови. Для швейного виробництва одягу найбільш функціональними і ергономічними є сітчаста, оболонкова і каркасна

тектонічні системи. При цьому найчастіше використовуються змішані або комбіновані тектонічні системи [3].

Процес створення тектонічної форми одягу з точки зору раціональності конструкції вимагає обліку властивостей матеріалів на всіх етапах. Загальна схема тектонічного підходу при проектуванні одягу представлена на рис. 1. З точки зору тектоніки, при художньому проектуванні одягу, першим етапом тектонічного формоутворення одягу є визначення сфери його функціонального призначення, яке, у свою чергу, обумовлює основні принципи організації його просторової форми. Другим етапом є визначення властивостей матеріалів і пошук конструктивного вирішення вибраної об'ємно-просторової форми.

.....
.....

...

Рис. 1. Послідовність розробки тектонічних форм одягу

Аналіз можливостей формоутворення, експлуатаційних властивостей матеріалів значно впливає на вибір конструкції необхідної конфігурації. Прояв естетичної значущості форми, її конструктивного рішення, логічний підбір необхідного за властивостями матеріалу сприяють гармонійній цілісності костюма. Закономірності в будові матеріалів для одягу, їх структура, впливають не лише на можливість створення конкретної тектонічної системи форми одягу, а й є засобом її виявлення.

Отже, на кожному етапі проектування одягу нових форм висуваються певні вимоги до матеріалів, які визначають їх вибір у кожному конкретному випадку. Найголовнішим завданням при цьому є створення такої форми, через яку повністю розкриється зміст виробу. Таким чином, створена форма повинна повністю відповідати всім

вимогам дизайн-проектування виробу з використанням принципів тектонічного формоутворення одягу.

При проектуванні нової моделі одягу аналізують асортимент текстильних матеріалів для її виготовлення, їх фізико-механічні, формотворні, гігієнічні, оптичні і естетичні властивості, тому що саме через особливості конкретного матеріалу вибір набуває своєї художньої виразності, гармонійності і естетичної досконалості.

Проаналізована і класифікована послідовність етапів проектування виробів з врахуванням тектонічних властивостей матеріалів і встановлено, що на якість конструкції виробу впливають такі характеристики матеріалів як поверхнева щільність, товщина, умовна жорсткість і драпірування матеріалу.

ВИСНОВКИ

Визначені основні чинники, які впливають на створення тектонічної форми при проектуванні швейних виробів. На основі аналізу тектонічної будови промислових виробів розроблена класифікація тектонічних систем одягу, сформульовані основні принципи тектонічного підходу до формоутворення виробів на різних етапах проектування одягу. Встановлено, що основною складовою тектонічного підходу при дизайн-проектуванні одягу є дослідження фізико-механічних показників текстильних матеріалів з позиції їх впливу на тектонічну форму одягу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Пономарёв В.А. Архитектурная тектоника./ В.А. Пономарев – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/15_DNI_2008/Stroitelstvo/32912.doc.htm
2. Николаева Т. В. Тектоника формоутворення костюма [Текст] / Т. В. Николаева. – К.: Арістей, 2008. – 340 с.
3. Малинська А. М. Розробка колекцій одягу [Текст]: Навчальний посібник / А.М. Малинська, К.Л. Пашкевич, М.Р. Смирнова, О.В. Колосніченко – К.: НВЦ ПРОФІ, 2014. – 138 с.

KOLOSNICHENKO M., PASHKEVICH K., PETROVSKA M.

BASIC FACTORS OF DESIGNING OF TEKTONICK FORMS OF CLOTHES

The paper presents the results of a tectonic approach to designing clothing. The purpose was to determine the principles of designing tectonic bulk-spatial forms of sewing products. In the course of studying the tectonic approach to the formation of clothing, a list of factors that determine the tectonics of clothing is determined. On the basis of the analysis of the volume-spatial solution of industrial products, a classification of tectonic forms of clothing was developed. The essence and sequence of works are described in the design of the tectonic form of the product and the main characteristics of materials that influence the tectonics of clothing are determined.

Key words: *design, properties of materials, shaping of clothes, technical aesthetics, tectonic of clothes.*